

EXTRACCIONS DENTALS : REQUEREIXEN CONSENTIMENT INFORMAT ?

CONFLICTE:

La *Dra. Mercè Prats*, odontòloga, es planteja la necessitat de fer una pràctica clínica ajustada als nous requeriments bioètics. Treballa en un equip d'atenció primària i creu que abans de qualssevol extracció dental el pacient hauria de conèixer i assumir els riscos d'una intervenció d'aquest tipus. Per aquest motiu elabora un paper que especifica els riscos generals de l'anestèsia, com ara l'aturada cardiorespiratòria, i els típics, entre els quals hi ha les hemorràgies. La seva auxiliar de clínica s'encarrega de donar el full als pacients i de recollir-lo una vegada l'han signat. Amb aquest sistema hi ha hagut una reducció en la demanda d'extraccions dentals.

PREGUNTES.-

- 1) S'han d'emplenar i signar fulls especials de consentiment informat, en les extraccions dentals?
- 2) És correcte el sistema emprat per la doctora?

DELIBERACIÓ:

En primer lloc cal recordar l'essència del consentiment informat (CI), que no és pas tenir un paper signat pel pacient, sinó que és un procés d'informació continuat, honest i dirigit sobretot als riscos típics per al procediment que hem d'efectuar i als particular per a cada pacient en concret. Tal com s'explica en la web, <http://www.fundaciojgol.org> (vegeu conceptes bàsics, consentiment informat), importa més el diàleg que no pas tenir un document signat. La informació és un punt bàsic en la relació sanitària. Sense informació la persona no disposa de plena autonomia per decidir.

En què consisteix una informació adequada?

- Resoldre els dubtes del pacient.
- Explicar el tipus d'intervenció i actuació del sanitari.
- Explicar els objectius, els beneficis, els riscos, les molèsties i els efectes secundaris, i les alternatives si n'hi ha.
- Fer saber al pacient la possibilitat de retirar el consentiment a voluntat en el moment que vulgui.

En conseqüència, en actuacions i intervencions de caràcter lleu, en què el malalt ja sap de quin tipus d'actuació es tracta, com poden ser les extraccions de sang, de taps de cera de l'orella, les dentals i d'altres, no és necessari que el consentiment sigui per escrit, donant per descomptada la bona fe de les persones, tant dels sanitaris com dels pacients.

De manera particular, volem cridar l'atenció sobre el fet que cal evitar la iatrogènia del consentiment informat. En el cas que ens ocupa consisteix en què algunes persones que es podrien haver beneficiat de l'extracció dental, no se la fan per por, i potser més endavant se l'hauran de fer en condicions menys favorables.

RECOMANACIONS :

Per descomptat, el sanitari ha d'haver establert contacte amb el pacient i ha de saber si aquest pateix alguna malaltia (del tipus d'alteracions de la coagulació, hemofília, al·lèrgies) perquè ha fet i ha revisat la història clínica del pacient, amb qui ha intercanviat informació.

De manera més concreta, recomanem en les extraccions dentals:

- 1.- Informar verbalment de forma adequada i individualitzant els riscos de cada pacient.
- 2.- No angoixar innecessàriament els pacients. La informació ha de ser proporcionada a la intervenció.
- 3.- Intentar que la informació i el consentiment informat no es converteixin en una burocràcia més, sense utilitat. Evitar l'efecte iatrogènic dels consentiments informats.